

**КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ.  
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО**

УДК 343.98(477)

Дрозд Валентина Георгіївна,  
доктор юридичних наук, доцент,  
старший науковий співробітник,  
провідний науковий співробітник  
ДНДІ МВС України м. Київ, Україна  
ORCID ID 0000-0002-7687-7138

**НЕДОПУСТИМІСТЬ РОЗГОЛОШЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ  
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЯК УМОВА  
ДОСЯГНЕННЯ ЗАВДАНЬ КРИМІНАЛЬНОГО  
ПРОВАДЖЕННЯ**

*Статтю присвячено актуальним питанням регламентації інституту нерозголошення відомостей досудового розслідування як однієї з умов ефективного досягнення завдань кримінального провадження. Зазначається, що чинний КПК України передбачає особливий порядок розголошення відомостей досудового розслідування, а також містить бланкетні норми-санкції у випадку порушення встановлених вимог. Наголошено, що такі відомості досудового розслідування, як інформація, є таємними, через що доступ до них обмежено з метою недопущення спричинення шкоди учасникам кримінального провадження. З урахуванням проведеного дослідження запропоновані відповідні зміни й доповнення до чинного законодавства.*

**Ключові слова:** кримінальне провадження, таємниця досудового розслідування, нерозголошення відомостей досудового розслідування, інформація з обмеженим доступом.

Ефективність виконання завдань кримінального провадження досить часто залежить від недопущення вчинення протиправних дій, які можуть зашкодити досудовому розслідуванню. В цьому контексті невід'ємним “запобіжником” є процесуальний інститут нерозголошення відомостей досудового розслідування, який регламентується ст. 222 КПК України. Водночас, незважаючи на його вагомість, слід констатувати недостатність наукової розробленості відповідних приписів та фрагментарність наукових досліджень із цього питання, а подекуди й відсутність чіткого законодавчого регулювання у визначеному напрямі та неузгодженість понятійного апарату. Першочерговою проблемою, що зумовлює плутанину в одноманітному розумінні нерозголошення відомостей досудового розслідування, є відсутність нормативно-правового визначення цього поняття та єдиної класифікації інформаційних ресурсів з обмеженим доступом.

Окремим науковим та прикладним питанням недопустимості нерозголошення відомостей досудового розслідування присвятили свої праці О.В. Гриза, Р.В. Бараннік, О.А. Ляш, П.Г. Назаренко, О.А. Осауленко, О.В. Курман, О.І. Марочкін, Н.І. Полонова, В.В. Павловський, А.З. Якубовата та інші вчені. Однак чимало проблемних законодавчих аспектів, що стосуються недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування (інституту таємниці досудового розслідування), залишаються невирішеними. У зв'язку з цим у практичній площині виникають складнощі щодо одноманітного застосування законодавчих вимог у цьому напрямі діяльності.

Мета статті полягає в аналізі законодавчих положень, що регламентують нерозголошення відомостей досудового розслідування, виявлення проблемних аспектів унормування цього інституту та формування відповідних пропозицій з його вдосконалення.

На основі проведеного соціологічного дослідження О.В. Гриза зазначає, що 70 % респондентів наголосили на необхідності роз'яснення додержання таємниці досудового розслідування. Водночас 30 % указали на відсутність у своїй практиці правозастосування положень ст. 222 КПК України або на поодинокість їх застосування без письмового роз'яснення обов'язку нерозголошення даних досудового розслідування та попередження про кримінальну відповідальність за ст. 387 КК України [1, с. 201; 2]. На доцільність застосування вимог ст. 222 КПК України вказали й 84 % опитаних нами слідчих Національної поліції та 89 % прокурорів. Така необхідність, як слушно відзначає А.З. Якубова, пов'язана з можливістю зацікавлених осіб перешкодити встановленню обставин кримінального правопорушення, скомпрометувати особу, яка бере участь у кримінальному провадженні [3, с. 201].

Чинний КПК України передбачає особливий порядок розголошення відомостей досудового розслідування, а також містить бланкетні норми-санкції у випадку порушення встановленої КПК України моделі відповідних процесуальних відносин. На нашу думку, саме слово “відомості” є предикатом поняття інформації, яке міститься в ч. 1 ст. 1 Закону України “Про інформацію”. У ч. 1 ст. 21 цього Закону надано класифікацію інформації, зокрема з обмеженим доступом, яка поділяється на конфіденційну, таємну та службову інформацію (у цій статті також розкрито поняття конфіденційної інформації) [4].

У статті 8 Закону України “Про доступ до публічної інформації” розкрито поняття таємної інформації, під якою розуміється інформація, доступ до якої обмежується, розголошення якої може завдати шкоди особі, суспільству і державі. Таємною визнається інформація, яка містить державну, професійну, банківську таємницю, таємницю досудового розслідування та іншу, передбачену законом таємницю [5]. Тобто такі відомості досудового розслідування, як інформація, є таємними, через що доступ до них обмежено з метою недопущення спричинення шкоди учасникам кримінального провадження, наприклад, розголошення відомостей про особисте та сімейне життя, комерційну діяльність особи тощо. Водночас залишаються незрозумілими зміст і обсяг самого поняття “відомості досудового розслідування”.

Досліджуючи види таємної інформації, можна побачити, що законодавець у “суміжних” правовідносинах надає більш чітке регулювання понятійного апарату та критеріїв віднесення інформації до певного виду таємної інформації. Так, у ст. 60 Закону України “Про банки і банківську діяльність” під банківською таємницею розуміється інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку в процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третіми особами при наданні послуг банку. Також відповідна норма надає критерії щодо визначення інформації як банківської таємниці [6]. Схожий підхід до регулювання державної таємниці спостерігається в положеннях статей 1, 8 Закону України “Про державну таємницю”, де визначено поняття та види інформації, яка є державною таємницею [7]. Аналогічно в ст. 8 Закону України “Про нотаріат” розкрито поняття “нотаріальна таємниця” [8]. Залишається незрозумілим, чому у сфері кримінального судочинства законодавець нормативно не врегулював це питання.

Аналізуючи доктринальні напрацювання щодо проблемних питань нерозголошення відомостей досудового розслідування, можна виділити два основні напрями, на які спрямовані наукові пошуки дослідників:

1. *Дослідження особливостей кримінального процесуального регулювання інституту нерозголошення відомостей досудового розслідування.* У цьому напрямі окремі науковці, зокрема Р.В. Бараннік, О.А. Ляш, П.Г. Назаренко тощо, аналізуючи відповідне законодавство, вказують на недоліки регулювання питань щодо нерозголошення відомостей досудового розслідування та надають пропозиції стосовно їх вирішення [9, с. 197]. Говорячи про відповідний напрям дослідження, необхідно вказати на те, що під час досудового розслідування сторона обвинувачення на підставі зібраних доказів встановлює обставини, що мають значення для кримінального провадження, та долучає фактичні дані, які за своєю суттю вже є інформацією з обмеженим доступом. Наприклад, при розслідуванні господарських або корупційних злочинів до матеріалів провадження долучаються документи, що становлять банківську таємницю. Також зазвичай здійснюється доступ і перегляд кореспонденції, інформація в якій може належати до конфіденційної. Таким чином, розглядаючи таємницю досудового розслідування, насамперед варто усвідомлювати, що матеріали провадження можуть містити низку іншої інформації, яка є обмеженою в доступі, що й зумовлює питання щодо порядку та підстав її розголошення в межах кримінального провадження.

2. *Дослідження організаційних аспектів процесуальної діяльності сторони обвинувачення та правоохоронних органів загалом.* Інші ж науковці, зокрема О.В. Гриза, О.А. Осауленко тощо, у своїх дослідженнях вивчають особливості організаційних питань процесуальної діяльності слідчого, прокурора, працівників правоохоронних органів щодо недопущення розголошення відомостей досудового розслідування, виявляють та надають вирішення проблем, причини яких впливають із організаційних, а також службових аспектів їх діяльності [1, с. 231].

Ґрунтуючись на дослідженнях зазначених науковців, слід з'ясувати сутність поняття “таємниця досудового розслідування”, яке вживається в ст. 8 Закону України “Про доступ до публічної інформації” і є базовим поняттям для ст. 220 КПК України. На думку О.В. Курмана, під цією дефініцією слід розуміти відомості

стосовно результатів слідчих (розшукових) дій, оперативно-розшукових заходів, експертних досліджень про осіб, події, процеси, тактику та методи проведення процесуальних дій, розголошення яких може негативно вплинути на всебічність, повноту й неупередженість розслідування кримінального правопорушення. Як убачається з наведеного, автор намагається це поняття розглядати як службову інформацію [10, с. 176–177], з чим ми повною мірою не можемо погодитися, оскільки, виходячи з положень вказаних вище нормативно-правових актів, таємниця досудового розслідування, як інформація, належить до таємної інформації.

Як зазначає О.І. Марочкін, інформація, отримана під час досудового розслідування, становить його таємницю, під якою у теорії кримінального процесу прийнято розуміти охоронювану кримінальним процесуальним та кримінальним законом інформацію (відомості), спрямовану на забезпечення інтересів слідства у кримінальному провадженні. Конфіденційність такої інформації, виходячи із положень ст. 222 КПК, визначається слідчим або прокурором та захищається з метою попередження завдання шкоди інтересам досудового слідства в цілому, а також інтересам особистості, суспільства та держави [11, с. 295].

У контексті порушеного питання варто звернути увагу на дослідження Н.І. Полонової, яка, розглядаючи загальні особливості таємниці, надає характерні ознаки (рисни) таємниці досудового розслідування: по-перше, таємність інформації, що охороняється правласником від доступу до неї третіх осіб; по-друге, шкода, яка може бути спричинена правласникові внаслідок розголошення вказаної інформації; по-третє, осуд осіб, які вчинили розголошення інформації третім особам [12, с. 138–139].

На недосконалості законодавчого регулювання вказаного питання наголошує також О.А. Осауленко. Зокрема, автор указав на неузгодженість законодавства про інформацію та положень ст. 222 КПК України, зокрема щодо процесуальної можливості слідчого, прокурора визначати обсяг і характер відомостей, які підлягають або не підлягають розголошенню. З огляду на це вчений ставить досить обґрунтовані питання: по-перше, які відомості досудового розслідування можна розголошувати; по-друге, яка форма отримання відповідного дозволу на розголошення відомостей учасником кримінального провадження, який є їх фактичним власником? [13, с. 189].

Водночас деякі науковці піддають критиці такий підхід і вважають його невірним, оскільки вбачають у відповідному інституті механізм із чітко окресленими елементами. Так, І.В. Кутазова та А.О. Ляш надають структуру кримінального процесуального забезпечення недопустимості розголошення даних кримінального судочинства, куди включають такі елементи, як: 1) кримінальні процесуальні норми, які регулюють відкритість і закритість кримінального процесу з метою забезпечення недопустимості розголошення даних; 2) відповідні правовідносини; 3) правосвідомість, тобто ставлення учасників до відповідного обов'язку; 4) процесуально оформлене рішення в межах нерозголошення відомостей досудового розслідування; 5) юридична відповідальність за порушення обов'язку не розголошувати відомості досудового розслідування [14, с. 9, 13–15; 15, с. 6].

Доповнює висвітлену тематику О.В. Гриза, який, на наше переконання, досить вірно надає критерії відомостей, що охоплюють поняття таємниці досудового

розслідування. До них науковець відніс: наявність процесуального права особи у доступі до таких відомостей; здатність відомостей досудового розслідування після їх розголошення ганьбити людину, принижувати її честь і гідність; здатність відомостей досудового розслідування після їх розголошення зашкодити повноті й неупередженості розслідування; дані про застосування заходів безпеки; належність інформації до іншого виду охоронюваної законом таємниці [1, с. 204].

Досить слушними є також зауваження В.В. Павловського, який указує на некоректність понятійного апарату ст. 222 КПК України, де законодавець використовує термін “*відомості* досудового розслідування” та положення ст. 387 КПК України щодо недопустимості розголошення “*даних* досудового розслідування” [16, с. 165]. З таким твердженням варто погодитись, хоча, на нашу думку, ця законодавча неточність не тягне за собою значних правозастосовних наслідків, однак є помилкою юридичної техніки, що може негативно вплинути на практичне застосування відповідних норм.

Продовжуючи дискусію, слід наголосити, що таємниця, яка стосується відомостей досудового розслідування, ще не означає, що його проведення здійснюється негласно. Пояснюється це тим, що в ст. 93 КПК України передбачені й інші способи збирання доказів. Говорячи про негласні слідчі (розшукові) дії, виходячи з ч. 1 ст. 246 КПК України, слід указати, що відомості про факт та методи проведення негласних слідчих (розшукових) дій не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених КПК України. Досить влучно із цього приводу говорить А.З. Якубова, вказуючи, що закріплення положень ст. 220 КПК України не означає абсолютну негласність проведення досудового розслідування. Навпаки, автор зауважує, що гласність досудового розслідування полягає в обов’язковій участі передбачених кримінальним процесуальним законодавством суб’єктів [3, с. 201]. Така наукова позиція видається вірною та виражається, наприклад, у відкритому судовому засіданні під час обрання підозрюваному запобіжного заходу, де передбачена присутність осіб, які не наділені кримінальними процесуальними обов’язками, наприклад журналісти чи громадськість. Крім того, досить часто у випадку вчинення злочину, що набув особливого суспільного резонансу, керівник органу досудового розслідування або керівник територіального органу, до якого входить орган досудового розслідування, звітують перед громадськістю про результати проведеного розслідування, під час чого вказують на докази, що підтверджують вину підозрюваного.

Також актуальним залишається питання стосовно розголошення даних досудового розслідування через засоби масової інформації. Наразі все частіше під час телевізійного ефіру інформаційних програм висвітлюються відомості досудового розслідування з посиланням на “свої джерела” в правоохоронних органах. Слід зазначити, що при розслідуванні господарських злочинів або злочинів, де доказовою базою виступають документи, сам факт розголошення наявності розпочатого досудового слідства у засобах масової інформації може призвести до умисного знищення зацікавленими особами документів, необхідних для доведення вини особи.

Як зазначають В.В. Бараннік та П.Г. Назаренко, засоби масової інформації досить часто, трактуючи діяльність правоохоронних органів, висвітлюють інформацію, доступ до якої обмежено законодавцем [9, с. 16]. Дійсно, навіть незважаючи

на той факт, що громадський контроль за діяльністю правоохоронних органів є одним із ефективних засобів щодо недопущення зловживання владою та вчинення інших правопорушень, все ж таки у пошуках чергових сенсацій журналісти не повинні допускати розголошення інформації з обмеженим доступом, у тому числі відомостей досудового розслідування.

Дискусійним аспектом законодавчого регулювання залишається питання стосовно процесуальної форми отримання від слідчого та прокурора дозволу на розголошення відомостей досудового розслідування. Зазначене зумовлене лише вказівкою на “з письмового дозволу”, через що й виникає питання про те, має це бути окремий протокол, розписка чи якийсь інший документ. При розгляді цього питання наукова спільнота висловлює дві позиції. Одні науковці (О.А. Ляш, А.З. Якубова) підтримують протокольну форму роз’яснення положень законодавства з приводу недопустимості розголошення учасниками кримінального провадження відомостей досудового розслідування та попередження про кримінальну відповідальність у випадку невиконання відповідних вимог [15; 3]. Водночас О.А. Осауленко аргументує неприпустимість оформлення згоди слідчого, прокурора або роз’яснення недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування, складаючи протокол [13].

Як вважає В.В. Павловський, у випадку застосування кримінального процесуального законодавства в частині нерозголошення відомостей досудового розслідування доцільно використовувати протокольну форму оформлення відповідної процесуальної дії. Зокрема, це може бути здійснено в протоколі проведення слідчої (розшукової) дії або використаний спеціально призначений протокол, оскільки письмова форма забезпечить можливість вирішення питання про відповідальність винуватих у розголошенні даних досудового розслідування осіб [16, с. 166].

Водночас О.А. Осауленко зауважує, що зазначена вище позиція є сумнівною, оскільки КПК України не передбачає фіксацію дискусійної процесуальної дії у протокольній формі, вказуючи, що під час проведення обшуку чи огляду кримінальний процесуальний закон надає пряму вказівку на складання протоколу слідчої розшукової дії [13, с. 190]. З такою позицією ми не можемо погодитись, адже в положенні ч. 1 ст. 104 КПК України вказано, що у випадках, передбачених КПК України, хід і результати проведення процесуальної дії фіксуються в протоколі. Незважаючи на те, що відповідна норма посилає на передбачені законом випадки складання протоколу, однак вказані положення, на нашу думку, не забороняють складання відповідного документа при проведенні інших процесуальних дій, а вказують на обов’язковість складання протоколу, якщо це передбачає кримінальний процесуальний закон. Ключовим аспектом у цьому питанні є не стільки форма, скільки сам письмовий документ, у якому зазначається, що особа, повідомлена про заборону розголошення таємниці досудового розслідування, також повідомлена про відповідальність за порушення положень ст. 221 КПК України. Проте різні учасники кримінального провадження мають неоднаковий доступ до матеріалів кримінального провадження. Зокрема свідок, якого допитує слідчий, не може отримати інформацію досудового розслідування за межами слідчої (розшукової) дії допиту, на відміну від потерпілого, наділеного правом на

ознайомлення з матеріалами кримінального провадження. У такому випадку при допиті свідка, на наше переконання, в протоколі допиту буде достатньо виділити графу про заборону розголошення відомостей досудового розслідування, які йому стали відомі під час слідчої (розшукової) дії. Розглядаючи варіант з ознайомленням із матеріалами досудового розслідування до його завершення, зокрема потерпілим, доречним буде складання окремого протоколу про роз'яснення заборони розголошення досудового розслідування.

Досить плідна дискусія ведеться науковцями щодо організаційних особливостей службової діяльності правоохоронних органів, зокрема щодо недопущення розголошення відомостей досудового розслідування. Цікаву позицію висловлює О.В. Гриза, що вказує на організацію праці, облаштування робочого місця слідчого, прокурора, що безпосередньо впливає на можливість збереження таємниці досудового розслідування, наголошуючи, що розміщення двох, трьох, а подекуди і чотирьох слідчих у службовому кабінеті може сприяти ситуації, коли слідчий буде допитувати осіб в одному приміщенні, а інші матимуть можливість слухати інформацію, дані про інші кримінальні провадження [17, с. 156].

Відповідний напрям доповнюється дослідженнями Р.В. Бараннік та П.Г. Назаренка, які наголошують на значенні особистих якостей слідчого, коли, наприклад, недбале ставлення до службових обов'язків, зокрема утримання матеріалів справи в столах службових кабінетів слідчих, неохайне зберігання матеріалів, поширення слідчими службової інформації в позаслужбовому, побутовому або службовому спілкуванні без належного дотримання вимог нерозголошення інформації, може призвести до негативних наслідків відносно результатів досудового розслідування [9, с. 16].

Погоджуючись із зазначеною тезою, додамо, що якісний аспект нерозголошення відомостей досудового розслідування залежить не тільки від слідчого, а й від багатьох осіб, які хоч і не є учасниками кримінального провадження, однак являються працівниками правоохоронних органів. Мова йде про керівників відділів поліції, до яких слідчий звертається у разі необхідності залучення до проведення слідчих (розшукових) дій працівників практичних підрозділів (наприклад, для проведення обшуку). Відтак належне ставлення до тактичних і процесуальних моментів нерозголошення відомостей досудового розслідування також стосується осіб, які не є безпосередніми учасниками кримінального провадження.

В іншій праці О.В. Гриза вказує на завантаженість слідчого кількістю кримінальних проваджень, що призводить до “автоматичності” проведення слідчої розшукової дії, неврахування усіх особливостей окремого злочину, особи злочинця, кількості зацікавлених осіб, “шаблонності” процесуальних дій, що, як наслідок, призводить до розголошення окремих аспектів кримінального провадження [1, с. 205]. Зазначене варто підтримати, однак ми категорично не погоджуємося з пропозицією дослідниці щодо створення в Єдиному реєстрі досудових розслідувань фільтра, який би обмежував навантаження слідчого до 30 кримінальних проваджень, оскільки таку пропозицію реалізувати технічно неможливо. В багатьох відділах поліції реєстрація вчинення кримінальних правопорушень за рік перебігає позначку 2 тис., а іноді й 3 тис. Нескладні математичні операції покажуть необхідність залучення для реалізації пропозиції О.В. Гризи значних кадрових ресурсів, що є досить витратно для держави в економічному аспекті.

На основі аналізу законодавства та напрацювань доктрини кримінального процесуального права пропонуємо такі зміни та доповнення до положень КПК України:

*По-перше*, доповнити частину 1 статті 3 КПК України пунктом 24-1 такого змісту:

“24-1) таємниця досудового розслідування – вид таємної інформації, яка охоплює відомості щодо діяльності органу досудового розслідування, прокуратури, оперативних підрозділів у межах кримінального провадження, а також результатів проведення процесуальних дій, застосування заходів забезпечення кримінального провадження, розголошення яких може негативно вплинути на всебічність, повноту та неупередженість розслідування”.

*По-друге*, у назві та змісті статті 387 КК України замінити слово “дані” на слово “відомості”.

*По-третє*, статтю 222 КПК України доповнити новою частиною 3 такого змісту:

“3. Розголошення інформації, яка обмежена в доступі, здійснюється в порядку, передбаченому законодавством щодо її використання та доступу до неї інших осіб”.

Отже, можна стверджувати, що законодавче регулювання питання недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування характеризується певними суперечностями, що негативно впливає на ефективність виконання завдань кримінального провадження. Отже, вважаємо, що запропоновані нами зміни сприятимуть оптимізації вирішення цього питання.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Гриза О.В.* Удосконалення застосування засобів і заходів збереження таємниці досудового розслідування. Вісник пенітенціарної асоціації України. 2017. № 2. С. 201–208.
2. *Гриза О.В.* Гарантії забезпечення дотримання таємниці досудового розслідування: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Дніпропетровськ, 2017. 200 с.
3. *Якубова А.З.* Окремі кримінально-процесуальні аспекти недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування. Вісник Луганського держ. ун-ту внут. справ імені Е.О. Дідоренка. 2013. № 3. С. 199–208.
4. Про інформацію: Закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XI. База даних “Законодавство України”. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 22.03.2019).
5. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI. База даних “Законодавство України”. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (дата звернення: 22.03.2019).
6. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. База даних “Законодавство України”. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/para983#n983> (дата звернення: 22.03.2019).
7. Про державну таємницю: Закон України від 21 січ. 1994 р. № 3855-XII. База даних “Законодавство України”. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (дата звернення: 22.03.2019).
8. Про нотаріат: Закон України від 2 верес. 1993 р. № 3425-XII. База даних “Законодавство України”. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3425-12> (дата звернення: 22.03.2019).
9. *Бараннік Р.В., Назаренко П.Г.* Особливості охорони інформації, що становить таємницю у кримінальному судочинстві. Адвокат. 2011. № 4(127). С. 15–18.



10. Курман О.В. Відомості, що становлять інформацію з обмеженим доступом як предмет злочинного посягання. *Право і суспільство*. 2016. № 5. С. 174–178.
11. Марочкін О.І. Норми міжнародного права та рішення Європейського суду з прав людини про доступ до таємниці слідства. Правове забезпечення оперативно-службової діяльності: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення: матеріали постійно діючого наук.-практ. семінару, м. Харків, 27 трав. 2016 року / [редкол.: С.О. Гриненко (голов. ред.) та ін.]. Харків, 2016. Вип. 7. С. 294–297.
12. Полонова Н.І. Місце таємниці досудового розслідування серед інших таємниць, охоронюваних законом про кримінальну відповідальність. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 2. С. 138–141. URL: [http://lsej.org.ua/j\\_2\\_2017.pdf](http://lsej.org.ua/j_2_2017.pdf) (дата звернення: 22.03.2019).
13. Осауленко О.А. Кримінальні процесуальні гарантії нерозголошення відомостей досудового розслідування. *Юридична наука*. 2015. № 7. С. 185–193.
14. Кутазова І.В. Механізм уголовно-процессуального обеспечения недопустимости разглашения данных уголовного судопроизводства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Тюмень, 2011. 24 с.
15. Ляш А.О. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування. *Часопис Національного університету “Острозька академія”*. 2013. № 1(7). С. 1–14.
16. Павловський В.В. Теоретичні та практичні проблеми забезпечення недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2014. № 12. Т. 2. С. 164–166.
17. Гриза О.В. Проблемні питання збереження таємниці досудового розслідування: сучасний стан та перспективи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Вип. 6. Т. 2. С. 153–158.

## REFERENCES

1. Hryza O.V. (2017) Udoskonalennia zastosuvannia zasobiv i zakhodiv zberezhenia taiemnytsi dosudovoho rozsliduvannia. “Improving the application of the means and measures of secrecy of pre-trial investigation”. *Bulletin of the Penitentiary Association of Ukraine*. № 2. 201–208 pp. [in Ukrainian].
2. Hryza O.V. (2017) Harantii zabezpechennia dotrymannia tayemnytsi dosudovoho rozsliduvannia. “Guarantees of secrecy of pre-trial investigation: dis. Ph. D.: 12.00.09. Dnepropetrovsk. 200 p. [in Ukrainian].
3. Yakubova A.Z. (2013) Okremi kryminalno-protseualni aspekty nedopustymosti rozholoshennia vidomostey dosudovoho rozsliduvannia. “Some criminal procedural aspects of inadmissibility of disclosure of information of pre-trial investigation”. *Bulletin of the Lugansk State un-te of E.O. Didorenko*. No. 3. 199–208 pp. [in Ukrainian].
4. Pro informatsiiu: Zakon Ukrainy vid 02 zhovt. 1992 r. № 2657-XI. Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy”. “About information”: Law of Ukraine of 02 October. 1992, No. 2657-XI. Database “Legislation of Ukraine”. The Verkhovna Rada of Ukraine: [website]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (date of application: 22.03.2019) [in Ukrainian].
5. Pro dostup do publichnoi informatsii: Zakon Ukrainy vid 13 sich. 2011 r. № 2939-VI. Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy”. “On Access to Public Information”: The Law of Ukraine of 13 January. 2011 No. 2939-VI. Database “Legislation of Ukraine”. The Verkhovna Rada of Ukraine: [website]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (date of application: 22.03.2019) [in Ukrainian].
6. Pro banky i bankivsku diialnist: Zakon Ukrainy vid 07 hrud. 2000 r. № 2121-III. Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy”. “On Banks and Banking”: Law of Ukraine of 07 Dec. 2000 No. 2121-III. Database “Legislation of Ukraine”. The Verkhovna Rada of Ukraine: [website]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/paran983#n983> (date of application: 22.03.2019) [in Ukrainian].
7. Pro derzhavnu taiemnytsyu: Zakon Ukrainy vid 21 sich. 1994 r. № 3855-XII. Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy”. “On State Secrets”: Law of Ukraine of 21 January. 1994, No. 3855-XII. Database “Legislation of Ukraine”. The Verkhovna Rada of Ukraine: [website]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (date of application: 22.03.2019) [in Ukrainian].
8. Pro notariat : Zakon Ukrainy vid 2 veres. 1993 r. № 3425-XII. Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy”. “About the Notary Public”: Law of Ukraine dated September 2. 1993 No. 3425-XII.

Database “Legislation of Ukraine”. The Verkhovna Rada of Ukraine: [website]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3425-12> (date of application: 22.03.2019) [in Ukrainian].

9. Barannik R. V., Nazarenko P. H. (2011) Osoblyvosti okhorony informatsii, shcho stanovyt tashemn ytsmu u kryminalnomu sudochynstvi. “Features of protection of the information which is a secret in criminal proceedings”. Lawyer. 2011. No. 4(127). 15–18 pp. [in Ukrainian].

10. Kurman O.V. (2016) Vidomosti, shcho stanovliat informatsiiu z obmezenym dostupom yak predmet zlochynnoho posyahannia. “Information that constitutes restricted information as the subject of a criminal attack”. Law and Society. No. 5. 174–178 pp. [in Ukrainian].

11. Marochkin O.I. (2016) Normy mizhnarodnoho prava ta rishennya Yevropeyskoho sudu z prav liudyny pro dostup do taiemnytsi slidstva. Pravove zabezpechennia operatyvno-sluzhbovoyi diialnosti: aktualni problemy ta shlyakhy yikh vyrishennia. “The rules of international law and the decision of the European Court of Human Rights on access to secrecy of the investigation. Legal support of operative-service activity: actual problems and ways of their solution”: materials of a constantly acting science-practice. seminar, Kharkiv, May 27. 2016 / [editorial: S.O.Grinenko (ed.), Etc.]. Kharkiv, 2016. Vol. 7. 294–297 pp. [in Ukrainian].

12. Polonova H.I. (2017) Mistse tayemnytsi dosudovoho rozsliduvannia sered inshykh tayemnyts, okhoroniuvanykh zakonom pro kryminalnu vidpovidalnist. “The place of the secret of the pre-trial investigation is among other secrets protected by the law on criminal liability”. Legal scientific electronic journal. No. 2. 138–141 pp. URL: [http://lsej.org.ua\\_j\\_2\\_2017.pdf](http://lsej.org.ua_j_2_2017.pdf) (date of application: 22.03.2019) [in Ukrainian].

13. Osaulenko O.A. (2015) Kryminalni protsesualni harantiyi nerozholoshennia vidomostey dosudovoho rozsliduvannia. “Criminal procedural safeguards for non-disclosure of pre-trial investigation information”. Legal Science. No. 7. 185–193 pp. [in Ukrainian].

14. Kutazova I. V. (2011) Mekhanizm ugolovno-protsessualnogo obespecheniia nedopustimosti razglasheniia dannykh ugolovnoho sudoproizvodstva. “The Mechanism of Criminal Procedure to Ensure Inadmissibility of Disclosing Data of Criminal Justice”: dis. Cand. Jurid. Sciences: 12.00.09. Tyumen. 24 p. [in Russian].

15. Lyash A. O. (2013) Nedopustymist roz-holoshennia vidomostey dosudovoho rozsliduvannia. “Inadmissibility of disclosure of information of pre-trial investigation”. Journal of the National University of Ostroh Academy. No. 1(7). 1–14 pp. [in Ukrainian].

16. Pavlovskyy V. V. (2014) Teoretychni ta praktychni problemy zabezpechennia nedopustymosti roz-holoshennia vidomostey dosudovoho rozsliduvannia. “Theoretical and practical problems of ensuring the inadmissibility of disclosure of information of pre-trial investigation”. Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Jurisprudence. № 12. Vol. 2. 164–166 pp. [in Ukrainian].

17. Hryza O. V. (2016) Problemni pytannia zberezheniia tayemnytsi dosudovoho rozsliduvannia: suchasnyi stan ta perspektyvy. “Problematic issues of secrecy of pre-trial investigation: current state and prospects”. Scientific Bulletin of Public and Private Law. Iss. 6. Vol. 2. 153–158 pp. [in Ukrainian].

UDC 343.98(477)

**Drozd Valentyna,**  
Doctor of Juridical Sciences, Associate Professor,  
Senior Research Associate, Leading Researcher,  
State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine,  
ORCID ID 0000-0002-7687-7138

### **INADMISSIBILITY OF DISCLOSING INFORMATION OF PRE-TRIAL INVESTIGATION AS A PRECONDITION FOR ACHIEVING CRIMINAL PROCEEDINGS OBJECTIVES**

The article reveals the actual issues of regulation of non-disclosing information of pre-trial investigation as one of the preconditions for effective accomplishment of

© Drozd Valentyna, 2019

DOI (Article): <https://doi.org/1.36486/np.2019.2.12>

Issue 2(44) 2019

<http://naukaipravohorona.com/>

criminal proceedings objectives. The author argues that the current CPC of Ukraine provides for a special procedure for disclosing information of a pre-trial investigation, as well as contains blanket sanctions in case of violation of requirements established. The focus is on the confidentiality of the pre-trial investigation information, therefore access to them is limited in order to prevent causing harm to the participants in criminal proceedings.

The analysis of the doctrinal study on problem issues of non-disclosing information of pre-trial investigation enables to allocate two main areas of the scientific research: 1) the study of the features of criminal procedure regulation of non-disclosing information of pre-trial investigation; 2) the study of organizational aspects of the procedural activities of the prosecution and law enforcement bodies in general.

Taking into account the research conducted, the relevant amendments and additions to the current legislation are proposed. First, paragraph 1 of Article 3 of the CPC of Ukraine should be supplemented with paragraph 24-1 as follows: “24-1) confidentiality of pre-trial investigation is a kind of confidential information that includes information on the activities of the pre-trial investigation body, the prosecutor’s office, operational units in criminal proceedings, as well as the results of procedural actions, the application of measures to ensure criminal proceedings, the disclosure of which may affect adversely comprehensiveness, completeness and impartiality of the investigation”. Second, in the title and content of Article 387 of the CC of Ukraine, the word “data” should be replaced with the word “information.” Third, Article 222 of the CPC of Ukraine should be supplemented with the new paragraph 3 as follows: “3. Disclosure of information with restricted access is carried out in accordance with the procedure provided by the legislation concerning its use and access to it by other persons.”

**Keywords:** criminal proceedings, confidentiality of pre-trial investigation, non-disclosure of information of pre-trial investigation, information with restricted access.

Отримано 07.06.2019